…ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 106 (8014)
МАЙН
6
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Ороонhото культурануудые богони болзорто тарижа дүүргэе

…абарай тарилгын эгээн харюу…атай үе ерэнхэй. Республикын …аг бүхэндэ эртын ороонhото куль…нуудай тарилга түлэг дундаа …ка байна. Манай колхознигууд …он механизаторнууд КПСС-эй …съездын Директивэнүүдээр зо…кон, энэ жэлэй тарилгые эрхим …артайгаар, богони болзорто үн…эхые оролдоно.

…үнөө үедэ республикын олохон …озууд болон МТС-үүд хара та… тарилгаяа дүүргээд, шэниисын …лгые дүүргүүтэй байна. Эртын …оhото культурануудай тарилгые …урын аймагай колхозууд үргэн …айсатайгаар ябуулна. Эндэ бү…өө хорёод мянган гектар талмай …рэ тарилга хэгдэнхэй. Илангаяа …но-Ключевскойн, Бичурын МТС-…эй механизаторнууд тарилга …рэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажалла… 1956 ондо хүдөө ажахын куль…нуудай үндэр баян ургаса аба… түлөө тракторна болон тарян…лай бригадануудай хоорондо …иалистическэ мүрысөөн үргэ… дэлгэрэнхэй. Түбхын түрүүндэ …хи механизаторнууд болон кол…нигууд тарилгын агротехникые …инаар сахихын түлөө оролдоно. …арай хүрьһэнэй шиг нойтые …ангүй, нютагай эрхэ байдалда …уу сагта тарилга хэхын түлөө …торна болон морин сеялкэнүү… бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. …өр тус аймагай зарим колхо… жэшээлхэдэ, Круминай, Чапае… нэрэмжэтэ колхозууд саг эртэ… байһаар нилээд ехэ гээгдэлдэ …хой.

…ичурын аймагтай хүршэ, нэгэ ад…эрхэ байдалтай Мухаршэбэрэй …озууд болон МТС-үүд хабарай …тын хүдэлмэриие ехэ ааляар …лжа байна. Мүнөө энэ аймагта …кан гэжэ таба мянгаад гектар …э тарилга хэгдэбэ. Тиихэдэ Сэ…ын, Яруунын, Түнхэнэй болон …ал шадарай хэдэн аймагууд …тые һаяын лэ үдэрнүүдтэ эхил… байха юм.

…эд эдэ аймагууд апрель һарын …дохи хахадта тарилга хээгүй …адаа поли, сабшалан дээрээ …шэбхэ ехээр зөөжэ абаба гү гэ…, тиигээшьегүй байба. Жэшээл…, Мухаршэбэрэй колхозууд по… сабшалан дээрээ наг шэбхэ… түсэбөө миин гушаад процент …рэһэн байна бшуу.

…анай республикын аймаг, кол…бүхэн зунай бэлшээриин үедэ …тэ нэмэлтэ ногоон тэжээл …хын түлөө нилээд ехэ талмай…өёс, хара таряа болон бусад …урануудые тариха байгаа. Зү… энэ тарилтын ехэхэн хубиие …ай гэдэхэтэй сасуу хэхэ бай…аад, мүнөө хүрэтэр унжагай…аар. Энэ баримта юу харуул…эхэдэ, нютагуудай зарим нэгэн …эрилхы хүтэлбэрилэгшэд та…н хүдэлмэриин түсэбые нягта …ар хаража үзөөгүй, тэрэниие …хяараал миин юрэнхы дээрэнь …бэрилнэ гээшэ. Тэдэнэй алдуу …һээ боложо, мүнөө эртын …то культурануудай тарилгын … фермэ шадарай участогууд та…ха болоно бшуу.

…нөө жэлэй хабар зургаадахи …кэлэй түрүүшын хабар гээшэ. …хабарнай урданайхиhaa юугээ…лгаатайб гэхэдэ, нэн түрүүн …зуудай болон МТС-үүдэй хү…рилэгшэдтэ, агрономуудта, …знигуудта нютагайнгаа эрхэ …лда тааруулжа газараа элдүү…рилхэ, тарилтын болзорые хараалха тон харюусалгатай хэрэг даалгагдаһан байха юм. Энээниие зүбөөр ойлгоһон хүтэлбэрилэгшэд нилээд амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд мүнөө хабар элһэтэйшэг, хүнгэн хүрьһэтэй тарялангай газарые борнойлоогүй, харин хүндэ катогоор хүрьһыень даража үгэһэн байна. Тиигээд тарилга хэһэнэйнгээ һүүлээр мүн лэ каток ябуулна. Энэ колхозойхид аймаг соогоо эгээн түрүүн хара таряагаа бултыень тарюад майн 9 болотор шэниисын тарилгые дүүргэхэнь. Тэдэнэр тарилгаяа бүхыдэнь һайн сортын үрэһөөр, нилээд ехэ талмайда хэрээһэлүүлэн хэбэ. Мүнөө үедэ кукурузын тарилгада эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байнхай.

Гэбэшье, зарим аймагуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд тарилгын агротехникые зүбөөр бэелүүлхэдэнь колхознигуудта туһалхын орондо миин һууна. Олон ушарта МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд урдынхяраал газарай хүрьһые ондилхоёол мэдэнэ. Жэшээлхэдэ, Кяхтын аймагай Погранична МТС-эй директор нүхэр Финеев, главна агроном нүхэр Пантелин гэгшэд харьяата колхозуудайнгаа тарилгын талмайн элһэтэй, зөөлэн хүрьһэтэйе мэдэжэ байбашье, бүхыдэнь эртын борнойлго хэхэ гэһэн байха юм. Тиихэдээ борнойлһонойнгоо һүүлээр газарайнгаа шоройеншье жэгдэлээгүй орхижорхёо. Мүнөө хүрэтэр тракторна сеялкэнүүдтээ катогуудые бэлэдхээгүй, тарилга хэһэнэйнгээ һүүлээр хүрьһыень даража үгэхэ гэжэ оролдоогүй байһаар.

Саг орой боложо байна. Республикын колхозууд ороонhото культурануудай тарилгые нёдондоной энэ үетэй сасуулхада хорёод мянган гектар багые хээд байнхай. Мүнөө МТС-үүдэй болон колхозуудай бүхы хүсые дүүрэнээр элсүүлхэ саг тулаа. Түбхын түрүүндэ тракторна болон морин сеялкэнүүдэй хойноһоо тон шанга хиналта табигдаха зэргэтэй. Ямар нэгэн шалтагаанһаа, техническэ гү, али эмхидхэлэй хүдэлмэриин һула дээрэһээ сеялкэнүүдэй зогсохо ябадалые огтолон усадхаха ёһотой. Үглөөнһөө эхилээд үдэшын харанхы болотор бүхы сеялкэнүүдые таһалгаряагүй хүдэлгэбэл эртын ороонhото культурануудые 7—8 үдэрэй туршада, һайн шанартайгаар тарижа дүүргэхэ арга боломжонууд колхоз, МТС бүхэндэ бии.

Колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай партийна эхин организацинуудай, партиин айкомуудай, МТС-үүдэй зонодохи инструкторска группануудай зорилго хадаа үргэн олон колхознигуудай, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө шадабаритайгаар ударидаха, тракторист, сеяльщик бүхэнэй халаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэнь туһалха, зохид һайн байра байдалаар тэдэниие хангаха ябадал болоно.

Нүхэд колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Хабарай тарилгые эмхитэй һайнаар, богони болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ургаса абаха гэһэн уялгаяа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлэе.

Советскэ хэблэлэй Үдэрые һайндэрлэлгэ

…тскэ хэблэлэй Үдэртэ зорюу…, Улан-Удэ городой партий…етскэ болон ниитын органи…удай баярай суглаан Бурят…ой гүрэнэй Ленинэй орденто … ба баледэй театр соо үсэгэл…эн болобо.

…суглаанда партийна, советскэ …рилэгшэд, ниитын организа…ай түлөөлэгшэд, мүн газетэ… хүдэлмэрилэгшэд болон раб… олооро хабаадалсаа.

Советскэ хэблэлэй Үдэртэ зорюулагдаһан элидхэл КПСС-эй Улан-Удын городской комитедэй секретарь нүхэр **Ц. Ц. Дондуков** хэһэн байна.

Элидхэл тушаа городой предприяти, эмхи зургаанууд, фабрика болон заводуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Баярай суглаанай һүүлээр суглагаршадта «Голой толон» гэжэ бурядай түрүүшын шэнэ балет харуулаг…

Түрэл орон доторнай

Хилын саанаһаа уранзохёолшод ерэбэ

СССР-эй уранзохёолшодой Союзай уряалаар мэдээжэ уранзохёолшод Анна Зегерс (Германска Демократическа Республика), Роже Вайян (Франци), Альберто Моравиа (Итали) Москвада ерээд, айлшалжа байна.

Майн 4-дэ Роже Вайян «Иностранная литература» гэжэ журналай хүдэлмэрилэгшэдтэй СССР-эй уранзохёолшодой Союзда уулзаба. Тус журналда тэрээнэй «Пьеретта Амабль» гэжэ роман толилогдонхой. Уулзалгада хабаадаһан уранзохёолшод, оршуулагшад, литературые шэнжэлэгшэд энэ роман Франциин, французска арадай мүнөөнэй байдалые эли тодоор, үнэн зүбөөр харуулна гэжэ тэмдэглээ. Хани ёһоной хөөрэлдөөнэй үедэ французска уранзохёолшо Москвагай литераторнуудай табиһан олон тоото асуудалнуудта харюусаһан байна.

(ТАСС).

Украинын колхозуудта комплексно бригаданууд эмхидхэгдэнэ

КИЕВ, майн 4. (ТАСС). Украинын олон колхозууд таряанажалай, малажалай ба бусад тусхай бригадануудые нэгэдүүлжэ, комплексно бригадануудые байгуулна. Сталинска областиин 92, Днепропетровскс — 48, Харьковска — 20 колхозуудта тиимэ бригаданууд байгуулагдаа. Фермэнүүд, огородуудд, садууд болон бусад участогуудайнь центральна һууринһаа холо оршодог томодхогдоһон колхозуудта тиимэ бригаданууд ехэнхидээ эмхидхэгдэнэ.

Бригадануудые нэгэдүүлхэ үедэ бодото эрхэ байдал хараада абтана, зарим колхозуудта садай-огородно болон барилгын тусхай бригаданууд хэбээрээ үлөөгдэнхэй.

Бригадирнууд, тэдээнэй туһалагшад, фермэнүүдые даагшад болон бригадануудай бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй хороогдоһоной ашаар ажалта үдэр нилээд ехээр арьбалагдана. Жэшээлхэдэ, Черкасска областиин Черкасска районой Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые хорооһоной ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ найман мянга шахуу ажалта үдэр арьбалһан байна.

Колхознигууд тусхай эрдэм шудална

УЖГОРОД, майн 4. (ТАСС). Закарпатиин 500 шахуу колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд Мукачевска хүдөө ажахын техникумдэ заочноор һуралсана. Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл эхилээ. Иршавска районой Коротченкын нэрэмжэтэ колхозой бүхы бригадирнууд, фермэнүүдэй даагшанар, звеньевойнууд болон һаалишад тусхай эрдэм шудалха гэжэ шиидээ. Тиин техникумэй заочно отделенидэ абыт гэһэн гуйлтатайгаар 30 хүн мэдүүлгэ бариба. Оролтын экзамен абахынь тулада техникумэй дирекци комиссиие тэрэ колхоздо эльгээгээ. Ерээдүйн мэргэжэлтэдтэ зорюулан колхоздо консультационно пункт байгуулагдаһан, эндэ хододоо ерэжэ байха багшанар томилогдоһон байна.

Техникумэй заочнигуудта зорюулагдаһан тиимэ пунктнууд бусадшье районой колхозуудта эмхидхэгдээ.

Хүдөөгэй спортсменүүдэй нэгэдэмэл общество байгуулагдаба

Колхознигуудай һайндуранай республиканска спортивна обществонууд, «Урожай» гэжэ спортивна общество болон эд хэрэглэгшэдэй кооперациин предприятинууд болон эмхи зургаануудай физкультурна коллективүүдые хүдөөгэй спортивна нэгэдэмэл общество болгон нэгэдүүлхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культура ба спортын комитедэй, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай профсоюзай ЦК-гэй, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гэй дурадхалые ВЦСПС-эй президиум баталан абаба. Шэнэ общество хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культура ба спортын комитедэй мэдэлдэ байха юм.

Хүдөөгэй хүн зоной дунда физкультурна бүхы хүдэлмэриие нилээд һайжаруулха хэрэгтэ зорюулһан хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууд ВЦСПС-эй президиумэй тогтоол дотор хараалагдаа. Физкультурын коллективүүдтэ зорюулан спортивна талмайнууд болон базануудые байгуулха ябадал хангахыень профсоюзуудай ЦК-нуудта, шэнэ обществые мэргэжэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлгэдэ туһа хүргэхыень профсоюзуудай соведүүдтэ дурадхагдаа.

(ТАСС).

Һаалишан Мария Очиртарова

Мария бага наһанһаа хойшо эхэтээ хамта мал дээрэ ябалсажа, үнеэ яажа һааха, тугал буруу харууһалха, эдеэлүүлхэ дүршэлтэй нилээд танил болонхой байгаа. Уданшьегүй өөрөө үнеэдые һаадаг, мал адуулалсадаг болоо һэн. Һаалишан болохо дуратай байһыень мэдэхэдээ, Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой правлени үнгэрэгшэ жэлдэ тэрээндэ 13 үнеэ даалгажа үгэһэн байна. Һүүлдэ һүнэй-товарна фермэ дээрэ ажалай ондоогоор эмхидхэгдэхэдэ тэрээндэ үшөө 5 үнеэ нэмэжэ үгөө.

Залуу һаалишан 17 хүрэжэ, мүнөө жэлдэ комсомолдо ороо. ВЛКСМ-эй гэшүүн болохо зуураа, Мария Очиртарова энэ жэлдэ даажа байһан нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1200 литр һү һааха социалистическэ уялга абаһан байна. Энэ уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө Мария бухы шадалаа гарган ажаллана. Ажахын үнгэрэгшэ 7 һара соо тэрэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 423 литр һү һаагаа.

…. Гучитов.

Модошод үгэдөө хүрэжэ байна

Баргажанай леспромхозой модошод политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлжэ, түрүүшынгээ хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Тэдэнэр 4 һарынгаа түсэб 10 хоногоор урид дүүргэжэ, 76 мянган кубометрын орондо 77 мянган кубометр модо шэрээ. Тиин нёдондоной энэ хугасаада орходоо энэ жэлдэ 21 мянган кубометр үлүү ехэ модон шэрэгдэһэн байха юм.

Мүн хүдэлмэриингөө гаргашые бага болгожо, гаргаһан продукциингаа өөрынь үные химдаруулха талаар ехэ амжалта туйлагдаа. 1956 оной 4 һара соо тус леспромхоз 700 мянган түхэриг алмаһан байна.

Социалистическэ мүрысөөндэ Журавлихинскэ модо бэлэдхэлэй пунктын (начальнигынь нүхэр Кудряшов) модошод түрүүлжэ ябана.

О. Раднаев.

УГЛӨӨДЭР РАДИОГОЙ УДЭР

Үглөөдэр советскэ арад радиогой үдэрые тэмдэглэхэнь. Ородой агууехэ эрдэмтэ А. С. Поповой дэлхэй дээрэ эгээн түрүүн радиотехникэ бии болгоһонһоо хойшо 61 жэл үглөөдэр гүйсэхэнь. Манай агууехэ вождь Владимир Ильич Ленин үргэн ниитэ арад зониие политическээр ба культурнаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ радиогой айхабтар ехэ үүргэтэй байһаниие нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэдэг байһан юм.

Түрэл Коммунистическэ парти, Советскэ правительствомнай Эсэгэ оронойнгоо радиотехникые хүгжөөлгэдэ онсо анхарал хандуулна. Манай орон дотор һүүлэй жэлнүүдтэ хэдэн олон радиодамжуулгын станцинууд, радиоузелнууд, репродукторнууд, радиоприёмнигууд, телевизорнүүд тодхогдоо.

Манай республикын хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд радиофикаци хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, энэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн ба хэжэшье байна. 1955 оной даалгабари амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хүсэ ехэтэй 8 радиоузел шэнээр баригдаа. Тэдэнэй гурбаниинь колхозно радиоузелнууд юм. Тиихэдэ 18 радиоузел һэльбэгдэн заһабарилагдаа. Тэдэнэй хүсэниинь ехээр нэмэгдэһэн байна. Тэрэ тоодо колхозно 5 радиоузел ороно. 500 гаран километрын проволочно лини татагдажа, радиосеть нилээд ехээр үргэдхэгдэһэн байна. Тэрээнһээ гадна, 480 километртэ провода нэмэгдэжэ татагдаа. Радиоузелгүй байһан республикын 8 колхозуудта радиоузел шэнээр баригдаба.

Партийна ба советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд радиоточконуудые бии болгохо түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Республикын ажалшад гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ зургаа мянга хахадһаа үлүүтэй радиоточкотой болоо һэн. Тэдэнэй 4 мянга шахууиь хүдөө нютагуудта тодхогдоо. Баунтын, Байкало-Кударын, Ториин болон бусад аймагуудай конторонууд радиоточко нэмэжэ табиха түсэбөө 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргээ.

Советскэ Союзай арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездээр баталагдаһан Директивэнүүд соо хэлхеэ холбооной түхеэрэлгэнүүдые саашадань хүгжөөхэ, мүн шэнэдхэхэ талаар ехэ зорилгонууд табигдаба.

Манай республикын хэлхеэ холбоошод радиофикациие хүгжөөхэ талаар зургаадахи табанжэл соо айхабтар ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй. Энэ табанжэлэй туршада хүсэ ехэтэй 10 радиоузел шэнээр бариха ёһотойбди. Тиихэдэ мүнөө ашаглагдажа байһан 40 гаран радиоузелнууд шэнэдхэн һэльбэгдэхэ, тэдэнэй хүсые хоёр—гурба дахин ехэ болгохо, 2 мянга гаран километртэ радио лини шэнээр татаха болонобди. Эдэ радиоузелнуудые ба радиолини шэнээр барихадамнай республикын 113 һууринэ газарнууд, тэрэ тоодо 102 хүдөө тосхонууд хүсэ ехэтэй радиогоор хангагдаха болоно. Тиихэдэ радиогүй байһан холын аяар 15 колхоз радиотой болохо байна.

Манай республикын радиофикациин хүдэлмэрилэгшэд партиин XX съездын шиидхэбэриие дүүргэлсэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Тэдэнэр барандаа дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ хэгдэхэ радиофикациин хүдэлмэриие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүнөө тэмсэжэ байна.

Үнгэрэгшэ 4 һара соо 7 радиоузел барижа, ашаглалгада оруулаа. Тиихэдэ 4 радиоузел шэнээр һэльбэгдээ, хүсэниинь ехэ болгогдоо. 167 километртэ радиолини шэнээр татагдаа, 200 гаран километртэ радиолини һэльбэгдэн заһабарилагдаа. Радиоточконуудые олон болгохо нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 160 процент, хүдөө нютагуудта радиолини хэхэ түсэбөө 200 процент дүүргээ. Хэлхеэ холбооной Прибайкальска, Бичурын, Иволгын, Кударын аймагуудай конторонууд радиоточконуудые нэмэхэ түсэбөө 2—3 дахин үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Мүнөө республикын радиогой хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон харюусалгатай зорилго табигдаад байна. Тэдэнэр ойрын 2—3 жэлдэ республикынгаа хүдөө нютагуудые хүсэд радиотой болгохо ёһотой.

Тиигэбэшье, һуурин газарнуудые, илангаяа колхозуудые радиофикацилха хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар. Энэ оной майн 1-нэй мэдээгээр республикын 23 районуудай оройдоо 13 райондо радиофикаци гүйсэд хэгдээд байна. Республика доторнай аяар 15 колхоз мүнөө хүрэтэр радиогүй байһаар. Тиимэһээ тэндэхи олон колхознигууд радиодамжуулга шагнаха аргагүйдэнэ.

Жэшээнь, Яруунын аймагай «Путь социализма», Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозууд радиоузелһаа холо бэшэшье һаа, радиоточконуудые оруулнагүй. Тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд радио оруулха тухай хэды хөөрэлдэбэшье, олон дахин тогтоол абабашье һаа, тэрэнээ оройдоошье дүүргээгүй.

Мүнөө республика соомнай колхозуудта хабаатай 60 гаран радиоузелнууд бии. Теэд хэлхеэ холбооной аймагуудай конторын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө техническэ туһаламжа багаар үзүүлэгдэдэг дээрэһээнь, мүн зарим аймагуудай партийна, советскэ организацинуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй радиофикациие тоодоггүй дээрэһээнь эдэ узелнуудай олониинь тон муугаар хүдэлмэрилнэ.

Гадна, манай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд радистнуудые бэлэдхэхэ хэрэгые тоодоггүй байха юм. Тиимэһээ радиоаппаратурын зааханааршье гэмтээ һаань, тэрэниие дары заһаха арга олдодоггүй байгаа.

Бидэнэр гансахан лэ колхозуудай радиоузелнуудай хүдэлмэриие һайжаруулгаар хизаарлаха ёһогүйбди. Тиимэһээ Хэлхеэ холбооной министерствын мэдэлэй радиоузелнуудые һайжаруулха уялгатайбди. Түбхын түрүүндэ тус радиоузелнуудай шапарые һайжаруулха шухала. Радиоаппаратурануудые ба линейно-абонементнэ ажахые саг болзор соонь һайн шанартайгаар заһабарилжа байха хэрэгтэй.

Бүхы радиоаппаратурануудые болон радиоузелнуудые таһалгаряагүйгөөр, эрхим шанартайгаар хүдэлгэхэ ябадал хангаха гээшэ республикын радиофикациин хүдэлмэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

К. Плеханов, БМАССР-эй радиотрансляционно сетиин дирекциин техник.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Уялга абаал һаа, дүүргэхэ хэрэгтэй

— Манай колхозой эзэлдэг Зүй, Һүтэй, Арсентьевка болон бусад гол нютагууд ниитынгээ ажахые хүгжөөхэдэмнай ехэл таатай зохид газарнууд гээшэ даа,—гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хэлсэдэг заншалтай. Теэд энэнь буруу бэшэ. Юуб гэхэдэ, энэ колхоз сабшалангай, тарялангай болон бэлшээриин газараар һайн, оробһо тарянай, үбһэ ногооной үндэр ургаса абажа болохо байна. Мүн хони үсхэбэрилхэдэ ехэ таатай бэлшээриин газартай юм. Зүгөөр тус колхозойхид ниитынгээ ажахые эрид хүгжөөхэ арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэжэ шаданагүй. Илангаяа оробһо тарянай ургаса жэлһээ жэлдэ бүри багаар абтана.

Ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ, колхозоо гээгдэлһээ гаргахын тулада артелиин гэшүүд уялгануудые абаһан юм. Тэдэнэр шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлдэ оробһото культурануудай ургасые га бүриһөө дундa зэргээр 8,9 центнер абадаг болохо гэжэ шиидэһэн байгаа.

Гэбэшье,энэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула колхозой правлени болон партийна эхин организаци өөдтэй юумэ хэнэгүй. Мүнөө тус колхозой поли дээрэ оройдоо 300 гаран шарга наг шэбхэ гаргагдаад байна. Тиихэдэ тарянай поли дээрэ гаргагдаха пеэшэнэй үнэһэн, шубуунай аргал суглуулагдаатүй, минеральна үтэгжүүлгэ бэлэдхэгдээгүй байшоо.

Агротехническэ хэмжээ-ябуулганuудые саг соонь һайнаар бэелүүлхын орондо «хура бороогой ороо һаань, тарян гараха, үгы һаань, үгы» — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Л. Дармаев агротехникэдэ харша, гээгдэнги һанал бодол баримталдаг байна.

Иимэ гээгдэнги һанал бодолтой дээрэһээ нүхэр Дармаев тарянай полинуудые үтэгжүүлхэ тушаа асуудалнуудые правлениин заседани дээрэ табидаггүй, энээн тушаа бодото хэмжээ абадаггүй байна. Мүн правлениин бусадшье зарим гэшүүд иимэрхүү һанал бодол баримталдаг байхадань колхозой партийна эхин организаци аблагүйхэн адаглаад байдагынь гайхалтай. Агротехникые наринаар сахиха, түрүү дүй дуршэл нэбтэрүүлхэ асуудалые партийна организаци суглаан дээрээ табижа зүбшэн хэлсээгүй байха юм.

Энэ колхозой ажахын гол һалбаринь малажал болоно. Колхозой гэшүүд шэнэ табанжэл соо мяха, һүн абалгые, мүн һү һаалгые гурба дахин дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаһан байна. Иимэ ехэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада нэн түрүүн 1956 ондо ехэ юумэ хэгдэхэ байгаа. Зүгөөр уялгаяа бэелүүлхэ тушаа хэгдэжэ байһан энэ гэхэ юумэ байхагүй. Энэнь ажахын хахад жэлэй дүнгүүд дээрэһээ элеэр харагдаба. Энэ хугаса соо колхоз малай ашаг шэмые дээшэлүүлжэ шадабагүй. Зургаан һара соо үнеэн бүриһөө арай гэжэ 300—300 литр һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбые 21 процент дүүргэбэ. Үнеэдһээ һү һаалгын иимэ бага байһанай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, колхозой правлени, парторганизаци нёдондо жэлдэ ниитын малые тэжээлээр хүсэд хангажа шадаагүй, сабшалан һайжаруулгада һаналаа табяагүй, кукуруза тарилгада хайша хэрэгээр хандаһан байна. Теэд үнгэрһэн жэлэй алдуунуудһаа ямаршье тобшолол хэгдээгүй, энэшье жэлдэ ехэхэн дутагдалнууд үзэгдэнэ. Сабшалан дээрэ оройдоо 150 шарга шэбхэ гаргагдаад байшоо. Энэ хүдэлмэридэ колхознигуудые саг соонь олоор элсүүлхын орондо «хүн олдоногүй» гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд шалтаг баридаг.

Колхоз малаа тэжээлээр гүйсэд хангахын тулада кукуруза ехээр тариха, тэрээндэ эртээнһээ һайса бэлэдхэхэ уялгатай байгаа. «Кукуруза гээшэмнай һүн, мяхан, саала»—гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд нёдондонһоо хойшо суглаан, заседани бүхэндэ хэлсэдэг. Теэд хэды тингэдэг болобошье, хоорһон хөөрэлдөөнүүдһээ ондоо хубилалта болоногүй. Колхоз нёдондо 250 гектарта кукуруза тариһан аад, оройдоо 100 гектарһаань багахан ургаса хуряагаа һэн.. Энэ жэлдэ колхоз 380 гектарта кукуруза тариха түсэбтэй аад, харин мүнөө полиень үтэгжүүлээгүй байһаар.

Энэ шухала асуудалые колхозой правлени ба партийна эхин организаци олон дахин хэлсэжэ, яһала һайн шиидхэбэринүүдые абаһан байбашье, тэдэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула колхознигуудай хүсые элсүүлнэгүй.

Партийна эхин организациин дансануудые харахада колхознигуудай, малшадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри ябуулха тушаа гоё гоёор бэшэгдэһэн яһала һайн түсэбүүд, хэмжээ-ябуулганууд һара бүридэ табигдажа байһан, тэрээн соонь партийна суглаанай шиидхэбэринүүд үдөөтэй байха юм. Теэд эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө партбюро бодото тэмсэл ябуулнагүй, саарһан дээрэ бэшэжэ, данса соо үдэбэл болоо гэжэ һанаа амараар һуудаг болошонхой. Коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые, тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ тушаа партийна бюро зоримгойгоор оролдоногүй гэхэдэ болохо.

Энэ ехэ дутуу дундануудаа усадхан заһажа, абаһан түсэбүүдээ, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула колхознигуудай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала. Теэд эндэ энэ хүдэлмэри тоогдоногүй гэхэдэ болохо. Агитаторнуудай список, тэдэнэй хүдэлмэриин түсэбүүдшье бии. Зүгөөр тэдэнэй хэһэн хүдэлмэри байхагүй. Парторганизациин секретарь нүхэр Ланичкин агитколлективэй хүдэлмэрие хүтэлбэрилнэгүй. Хүндэтэ үүргэеэ дүүргэдэггүй агитаторнуудые «нэрэ зүүһэн агитаторнууд» гэжэ колхознигууд зүбөөр нэрлэдэг болонхой.

КПСС-эй айкомой Сэлэнгын МТС-эй зонодохи инструкторска группа энэ колхозой ажахые гүнзэгыгөөр шудалжа, ажал хүдэлмэриень һэргээхын түлөө бодото туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Шэнэ табанжэлэй барилганууд дээрэ

Зургаадахи табанжэлэй үедэ Рязанда нефть болбосоруулдаг томо завод баригдаха юм. Тэрэ хадаа түрүүлэн 1958 ондо ашаглалгада орожо эхилхэ байна. Энэ предприяти мүнөө үеын шэнэ техникээр ба автоматикаар хангагдаха юм. Мүнөө үедэ барилгын талмай дээрэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Байрын гэрнүүд, хамһабариин предприятинууд баригдана. Жэлдээ 150 мянган кубометр хүрэтэр бетон бүтээжэ гаргаха завод-автомадай барилга амжалтатайгаар хэгдэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бетонно завод-автомадай барилга.

ТАСС-эй фотохроника.

ХОРИИН АЙМАГТА

ЗАЛУУ МОДОШОДОЙ СУГЛААН

Һаяхан аймагай центртэ залуу модошодой суглаан болобо. Тус суглаанда Курба, Хандагай, Зүүн Хуурай болон Патай горхонһоо зуу гаран залуу модошод сугларжа, партиин айкомой секретарь нүхэр Афанасьевай «1956 ондо абаһан уялгаяа аймагай модошодой амжалтатайгаар дүүргэхэ тушаа залуу модошодой зорилго» гэһэн элидхэлые шагнаһан байна.

Энэ асуудалаар хамта арба гаран хүн үгэ хэлэжэ, ажал хүдэлмэри, түрүү дүй дүршэл тухайгаа хөөрэбэ. Тиигээд 1956 ондо абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ тухай үнэтэ дурадхалнуудые оруулһан, шэнэ уялгануудые абаһан байна. Суглаанай һүүлдэ аймагайнгаа бүхы модошодто хандаһан хандалга абаад, Заиграйн аймагай залуу модошодые социалистическэ мүрысөөндэ уряа.

ҮНЕЭДЭЭ ЭЛЕКТРЫН ХҮСӨӨР ҺААНА

«Улаан Одон» колхоз аймаг соогоо түрүүлэн фермэ дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэрие механизацилжа захалаа. Электрын хүсөөр үнеэ һааха агрегат эндэ тодхогдоо, мүнөө һаалишад үнеэдээ үдэшэ, үглөөнь электрын хүсөөр һаана.

—Болохотойл юумэ байна. Тодхолынь оложо ашаглабал, ажал хүдэлмэримнай хүнгэн болохоор даа,—гэжэ эндэхи һаалишад омогорхон хөөрэлдэнэ.

Мүнөө жэлдэ тэжээл, аргал шэбхэ зөөхын тулада дүүжэн харгы эндэ тодхогдохо юм.

ҺОНИРХОЛТОЙ СЕМИНАР

Хори тосхондо Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй хоёр үдэрэй кустовой семинар болоо.

Энэ семинарта хамта 70 гаран хүн хабаадаа. Тэдэнэр зургаадахи табанжэлэй турша соо арад зоной дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулха тушаа партиин XX съездын табиһан зорилгонууд тухай республикын Культурын министрын орлогшо Г. Ф. Бахановай элидхэл шагнаһан, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдэһэн байна. Мүн семинарай үедэ тусхай секцинүүд хүдэлмэрилөө, элдэб тематическэ вечернүүд үнгэргэгдөө.

НАГ ШЭБХЭ ЗӨӨХЭ ҺАРА

Апрелиин 15-һаа майн 15 болотор поли, сабшалангай газар дээрэ наг шэбхэ зөөжэ гаргаха тусхай һара аймаг дотор соносхогдоо. Энэ хүдэлмэри колхоз, МТС бүхэндэ үргэнөөр ябуулагдажа эхилбэ.

Энэ һара соо аймагай колхозууд болон МТС-үүд 27.740 тонно наг шэбхэ зөөжэ, бүхы жэлэй түсэбэй 30 процентыень дүүргэхэ юм. Мүнөө наг шэбхэ зөөлгэ «Улаан Одон», Карл Марксын, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа», «Пламя» колхозуудта муу бэшээр ябуулагдана.

АРАДАЙ ОЮУН БЭЛИГЫЕ ХАРАЛГА

Гурбан үдэр соо үргэлжэлһэн хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин харалга һаяхан дүүрээ. Тус харалгада хамта хоёр зуу гаран хүн хүдөөгэй арба нэгэн коллективүүдһээ хабаадалсажа, өөһэдынгөө оюун бэлигые харуулһан байна.

Харалгын дүнгөөр модошодой дундаһаа Зүүн Хуурайн модо бэлэдхэлэй пунктын модошод нэгэдэхи һуури, Хандагайн модо бэлэдхэлэй пунктынхид хоёрдохи һуури эзэлээ. Тиихэдэ колхозуудай дундаһаа Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид нэгэдэхи һуури, Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Түрүү һуури эзэлһэн хүнүүдтэ, коллективүүдтэ грамота ба үнэтэ шангууд барюулагдаа.

Ц. Дандаров.

100 хонин бүриһөө 110 хурьга абахабди

(Ториин аймагай „Улаан Бургалтай" колхозой ахалагша хонишон Б. Гармаевай хөөрөөнһөө)

Хуһа модоор баян Баруун Эреэлжэ уулын үбэртэ манай харууһалдаг эхэ хонидой отара байрладаг. Эндэ урин элдин, хабартаа хагдаар баян байдаг туладаа илангаяа хонидые адуулхада зохид нютаг юм.

Манай колхоз нарин ба нарибтар ноһотой хонидые олошоруулха тушаа һаянай анхаралаа ехээр табидаг болоо. Мүнөө колхоздомнай иимэ үүлтэрэй 2 отара бии. Эхэ хонидойнь отарые би даажа байдагби. Мүнөө манай отара нарин ба нарибтар ноһотой 334 толгой эхэ хонитой. Хамта гурбан хүн ажалланабди.

Нёдондо отарадаа үбһэ, шэмэтэ тэжээл, зелёнко хүсэд хүрэхөөр шахуу бэлдэжэ абаһан байгаабди. Имагтал тэжээл һайнаар бэлдэһэн дээрэһээмнай жэл бүхэндэ хониднай үхэл гарзагүйгөөр ондо ородог гээшэ. Энэ жэлдэ нэгэшье хонин гарзалаагүй. Тиигэбэшье мүнөө малай үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай үеын болоод байхада, хонидойнгоо харууһалга, эдэлүүлгыень һайнаар эмхидхэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдонобди.

Мүнөө 334 эхэ хонинһоо 300 гаран хурьга абаабди. Тиихэдэ хонишод Т. Гармаева, Ц. Бадмаева гэгшэд 150—150 гаран хурьга абаад, кошарно-базова аргаар түлжүүлжэ байна. Хурьгадаймнай олонхинь январь, февраль һарада гаража, мүнөө томо болоо. Бэшэ хурьгаднай апрель соо абтаа. Гэхэтэй хамта зарим хониднай искусственна аргаар нэгэ сагта ороондо оруулагдаггүй дээрэһээ орой хурьгалдаг. Үнгэрһэн жэлэйнгээ энэ алдууе хараадаа абажа, байгша ондо бүхы хонидоо богони болзор соо хурьгалуулхын түлөө оролдонобди.

Мүнөө хурьгадаа үдэртөө эхэнүүдһээнь амяарань эдэлүүлдэг болообди. Түргөөр томо болгохын тула хурьгадта овёсой шүлэ уулганабди. Гадна, һайн үбһэ, тарянай һүүл болон бусад тэжээл эдюулнэбди. Хурьгаднай һүниндөө [...] нүүдтэеэ хонодог.

Хонидые гарзагүйгөөр о[...] оруулха гээшэ илангаяа харууһал[...] эдэлүүлгэ һайнаар эмхидхэһэн[...] болодог. Манай отарынхид хони[...] һайн муугаарнь илгажа, ам[...] амяарынь эдэлүүлдэг байна. Ти[...] жэ дунда ба дундаһаа доошо [...] сэтэй хонидто рационийнь нэмэ[...] ди. Тиихэдэ хүшөөр һайн хони[...] нормын ёһоор үбһэ тэжээл үгэ[...] ди. Зарим хонишод муу хони[...] садхааха гэжэ лэ һайнуудайнгаа [...] һэ тэжээлэй нормые хороодог. [...] тон буруу. Һайн хонидойнгоо [...] мыень хаһангүйгөөр, муу хони[...] рационие нэмээхэ ёһотой.

Гадна, хонидые һайн бэлшээр[...] адуулха гээшэ тон шухала. М[...] саһан хайлажа, хагдан гараа. [...] над хонидоо үглөөнһөө үдэшэ бо[...] тор хагданда адуулдаг болоо[...] Зүгөөр хонидоо саг сагтань о[...] ондоо газарта бэлшээнэбди. [...] хэдээ хагдаяа хонидто ехээр [...] хүүлхэгүйе оролдонобди.

Манай хонишод энэ жэлдэ [...] эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга [...] ха, хонин бүриһөө 3,5 килогр[...] ноһо хайшалха уялга абаһан [...] на.

Бидэнэр хонидһоо ноһо е[...] абахын түлөө саг үргэлжэ оро[...] догбди. Хабарта хониной ноо[...] ехээр унадаг. Тиимэһээ шугы, [...] гааһа багатай газарынь харал[...] хонидоо адуулнабди. Гадна, х[...] доо хашаг шалзада барюулха[...] тула хододоо дуст адхадагби. [...] бүгэдын ашаар нёдондонойхидо[...] ходоо хонин бүриһөө 500 г[...] ноһо үлүү ехээр абаха байнаб[...]

Республикын хүдөө ажахы[...] рүүшүүлэй зүблөөндэ хабаа[...] сахадаа Читын областиин [...] рүү хонишон нүхэр Б. Намж[...] тай хони үсхэбэрилхэ дүй дү[...] тухайнь хөөрэлдэһэн байнабди. [...] жэлдэ Читын хонишодһоо бүри [...] амжалта туйлаха һанаатайб.

Газар уһалха арга боломжоё[...] хэрэглэнэгүй

Уһалагдадаг газарта хүдөө ажахын культурануудай болон үбһэ ногооной үндэр баян ургаса ургадагынь мэдээжэ.

Кяхтын аймагта сабшалангай уһалагдадаг газар ехэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо Киран гэжэ горхоной уһаар гурбан зуугаад га, Калининай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта Ботый гэжэ горхоной уһаар 600 га сабшалан уһалагдамаар байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ уһалагдаггүй сабшалангай га бүриһөө дунда зэргээр 2—3 центнер үбһэнэй хуряагдахада, уһалагдаһан газарһаа 15—20 центнер ургаса абтаһан байна. Теэд уһалжа боломоор газарнууд хүсэд уһалагданагүй. Тиимэһээ аймагай олонхи колхозууд малаа бүдүүн тэжээлээр дутаадаг, холын аймагһаа тэжээл шэрэдэг байна.

Гэбэшье, сабшалангаа һайнаар ашаглажа, тэндээ шабааһа шэбхэ гаргажа, шугы бургааһыень үты хэжэ, уһалмаар газарыень уһалжа байгаа һаа, нилээд ехэ бүдүүн тэжээл бэлдэхэжэ боломоор юм.

Теэд эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шаданагүй, урдахи жэлэйнгээ алдуунуудые дабтаһаар.

Мүнөө жэл аймагта саһан багаар ороошье һаа, үбэлэй сагта тошон халижа, сабшалан дээгүүр сүглаһан мүлһэн мүнөө хайлажа, ямаршье туһагүйгөөр һудал жалга руу урдажа байна. Теэд энэ уһые бариха хүдэлмэри колхозуудта хэгдэнэгүй. Жэшээнь, Киран горхоной уһаар 350 га сабшалан уһалагдажа боломоор. Нёдондо Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй студ[...] нэр эндэ 300 га газар хаба[...] уһаар уһалһан юм. Бороо ба[...] ган жэл болобошье, га бүриһөө [...] 20 центнер үбһэ ногоон хуряагд[...] байна.

Үндэр ургаса абахын түлөө [...] канавануудые саг сагтань һа[...] заһажа, сэбэрлэгдээд, тэндэхи [...] тануудые тааруулха хэрэгтэй. Гэ[...] шье, олон колхозуудай уһалуу[...] системэ мүнөө болотор уһала[...] бэлэн болгогдоогүй байһаар.

Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэм[...] колхоздо Киран горхоной [...] эрьеын канава аяар 1954 ондо [...] тагдаад, хойто жэлдэнь кана[...] эхиндэ хаалта хэгдэһэн юм. [...] хаалта үшөө гүйсэд дүүрээгүй. [...] рэниие дүүргэхын түлөө 15 кубо[...] шулуу, арбан кубометр модо[...] рэгтэй байна. Теэд мүнөө [...] кубометр модон, шулуун асарга[...] гүй. Мүн энэ горхон дээрэ Межк[...] ка гэжэ газарта малтагдаһан [...] навые ашаглалгада оруулхын [...] шулуун хаалта хэгдэхэ [...] нэгэшье кубометр модон, шул[...] зөөгдөөгүй байна. Энэ хоёр систе[...] ашаглажа шадаа һаа, колхоз[...] га хүрэтэр талмай уһалха арга[...] болохо һэн.

Кяхтын МТС-эй харьяата Лен[...] нэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «Красн[...] Знамя» колхозуудта хоёр хоёрооро[...] холбогдоһон насосуудаар Сүхэ га[...] һоо уһан гаргагдажа, сабшалан уһа[...] лагдажа эхилээ. Теэд энэ хүдэлм[...] рынь түхэреэн сүүдхэ соо эмх[...] хэгдэнэгүй.

Д. Болхоев.

Колхозой түрүүлэгшэ семинар дээрэ элидхэл хэбэ

КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой тогтоолоор аймагай колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, зоотехнигүүдэй ба МТС-үүдэй директорнүүдэй семинар тээсгэн болоо. Мүн семинарта аймагай партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа.

Гахай олоор шахажа, гүрэндэ мяха ехээр тушаадаг болохо тухай асуудалаар «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Я. Е. Ерофеевэй элидхэлые семинарта хабаадагшад шагнаба.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн энэ колхозой гэшүүд ниитынгээ малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ,мяха ехээр абадаг болохо талаар табанжэлдэ хараалһан түсэбөө хоёр жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула колхознигууд урда жэлнүүдтэ орходоо гахай олоор шахажа, мяха ехээр тушаадаг болохонь.

—Энэ жэлдэ 700 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушаахаар хараалнабди,—гэжэ нүхэр Ерофеев мэдүүлбэ.

Семинарта хабаадагшад гахай үсхэбэрилхэ ба шахаха тухай нүхэр Ерофеевэй һонирхолтой элидхэл шагнаһанайнгаа һүүлээр энэ колхозой центрһээ 7—8 модоной газарта байралдаг гахайн механизированнэ фермэдэ ошожо, гахайшадай ажал хүдэлмэритэй танилсаба. Фермые даагша нүхэр М. Бельский экскурсантнуудта фермынгээ ажалай эмхидхэл тухай хөөрэжэ үгэбэ.

—Манай колхоз 1950 он хүрэтэр гахай үсхэбэрилгэдэ тон бага анхарал табидаг байгаа. Жэшээнь, 1950 ондо оройдоо 17 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушааһан, эхэ гахай бүриһөө миин 6—6 поршоонхо абаһан байгаабди,—гэжэ нүхэр Бельский хэлэбэ, саашань хөөрэхэдөө томо сагаан үүлтэрэй азарга гахай худалдажа абаабди, гахайнуудайнгаа үүлтэрые һайжаруулжа, жэл ерэхэ тудам тарган мяха гүрэндэ ехээр тушаадаг болообди гэжэ мэдүүлбэ.

Энэ колхоз 1951 ондо 39 гахай шахаһан һаа, 1952 ондо 51 гахай, 1953 ондо—73, 1954 ондо—145, 1955 ондо—222 толгой гахай шахажа, гүрэндөө тушааһан байна.

— Энэ жэлдэ гахай үсхэбэрилгэһөө колхоздоо хахад миллион түхэригэй олзо доход оруулха зорилготойбди, — гээд, нүхэр Бельский типовой байрада орожо үзэгты гэжэ экскурсантнуудые урибa. Тэдэнэр энэ байрын шулуун полтой, тэжээл бэлэдхэдэг таһалгада орожо үзэбэ. Энэ таһалга соо багахан мотор табигданхай юм. Энэ моторoор насос хүдэлгэжэ, уһа абадаг байна. Гадна, энэ моторoор тусгаар машинануудые хүдэлгэжэ, турнепс болон бусад тэжээл угаадаг, жэжэ болгожо хэршэдэг юм. Таһалга соо үбһэнэй гурил, тэжээлэй дабһан, зэдмэг һүн гэхэ мэтын һайса буйлуулагдаһан тэжээл бэлдээтэй байба.

Энэ таһалгаһаа саашаа ороходо гахайн эдеэлдэг тусхай таһалга болоно. Нэгэн доро 45 гахай эдеэлүүлдэг тэрэ таһалга соо 6 ута тэбшэ табяатай. Эдеэлһэнэй һүүлээр гахайнууд байра соогоо үлэдэггүй, дахин эдеэлхэ болотороо газаашаа гаража бэлшэдэг, сэбэр агаарта ябадаг, наранда игаадаг байна. Тиимэһээ эдеэлхэ таһалга соонь ходо сэбэр байдаг юм.

Семинарта хабаадагшадай нэгэн —Сутайн сомоной Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Т. Шишмарёв «энэ фермэ манай колхозой гахайн фермэдэ арайл хүрэнэгүй даа»,—гээд хажуудаа ябаһан нүхэртөө хэлэбэ.

—Нүхэр Шишмарев, танай колхоз хэды гахай шаханаб?—гэжэ тэндэ ябаһан Хонхолойн МТС-эй ахалагша зоотехник нүхэр Тугариновай асуухада «дээдэ сутайгаархид газар дээрэ ганса гахай шахана» гэһэн шогтой хариу дуулдаба. Тиихэдэнь нүхэр Шишмарев ехэ аягүйрхэһэн хэбэртэй, шамдуухан саашаа ябашоо. Энэ колхоздо гахай шахаха хүдэлмэри муугаар табигдаһан байба.

Экскурсантнууд фермын нүгөөдэ таһалга соо оробо. Эндэ клеткэ бүхэндэ нарай поршоонхонууд олоороо хаалгатай байба.

— Минии харууһалдаг «Ласточка» гахайһаа абтаһан 11 поршоонхо энэ клеткэ соо байдаг. Бултадаа тарган, суланууд. «Васочка» гэжэ гахайһаа 20 поршоонхо абааб,—гэжэ гахайшан Агафья Ивановна Оленникова хажуудаа байһан бүлэг экскурсантнуудта хөөрэнэ.

— Та, мүнөө жэлдэ эхэ гахай бүриһөө хэды поршоонхо абахатнайб?—гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Путинцевай асуухада «мүнөө дээрээ даалгагдаһан 12 эхэ гахайһаа 109 поршоонхо абаад байнаб. Намар болотор үшөө нэгэ түрүүлжэ, эхэ гахай бүриһөө 18—18 поршоонхо абтаха», —гэбэ.

Экскурсантнууд механизированнэ байраһаа гаража, шахагдажа байһан гахайнуудай байрада оробо. Фермын ахалагша гахайшан Федосия Федотова «манай фермын гахайнууд наһа наһаараа, эрэ эмээрээ илгагдажа шахагдадаг» гэбэ. Жэшээнь, гахайшан Оленникова эрэ поршоонхонуудые шахадаг. Би эмэ поршоонхонуудые шаханаб. Хахад жэл соо манай фермэһээ 139 гахай гүрэндэ тушаагдаад байна. Мүнөө шахалганда байһан 47 гахай тус бүридөө 90 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болгогдоод, июнь һарын эхеэр тушаагдаха юм» гэжэ гахайшан хөөрэбэ.

Ажахын жэлэй эхинһээ хойшо тус колхоз хамта дээрээ 453 поршоонхо абанхай. Жэлэй дүүрэтэр эндэхи гахайшад эхэ гахай бүриһөө 18—18 поршоонхо, түрүүшынхеэ түрэхэ гахай бүриһөө 6—6 поршоонхо абаха юм.

Иигэжэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд гахай үсхэбэрилгээр аймагай түрүү колхоздо ошожо, дүй дүршэлтэйнь танилсаһан байна.

Б. Дымбрылов, КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой инструктор.

Агитаторай блокнодой ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер хэблэлһээ һаяхан гараба.

«Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэһэн блокнодой эхин бүлэг соо В. Фединиинэй «Хоёр системын амгалан ёһоор зэргэ оршохо тухай ленинизмын һургаал», «Майн нэгэн—ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын һайндэр», М. Халбаевай «Советскэ гүрэнэй урьһаламжанууд» гэжэ статьянууд толилогдоо.

«Мэргэжэлтын зүбшэл» гэһэн бүлэг соо А. Давыдовай «Хабартаа сабшалан дээрэ ямар хүдэлмэри хэгдэхэб» гэжэ статья хэблэгдээ.

«Справкын бүлэг» соо «Швеци» гэжэ статья гаргагдаба.

Өөртөө гэрнүүдые барина

Мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд болон албахаагшад жэл бүри гүрэнһөө урьһаар мүнгэ абажа, өөртөө байрын гэрнүүдые баряна. Байгша ондо хүдэлмэришэд болон албахаагшадта өөртөө гэр барихынь тулада гүрэнһөө 300 мянган түхэриг урьһаар үгтэбэ.

Энэ мүнгөөрнь комбинадай 44 хүдэлмэришэд, албахаагшад өөртөө байрын гэрнүүдые бариха юм. Тэдэнэй дунда комбинадай үнигэй [...] дэлмэришэд, торхо хэгшэ И. А. С[...] рохол, токарь И. М. Перегудов, [...] хын начальник И. Е. Данилов, [...] томашинын жолоодогшо И. К. Бу[...] лаков, мастер И. П. Копылов ба [...] сад оролсоно.

Н. Святогор.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД!
Эртын тарилгые эрид түргэдхэе!

☆ ☆

Дутуугаа ябууд усадхаха

...рын аймагай Окино-Ключев... МТС-эй харьяата колхозууд ...жэлэй хабарай тарилгые рес... доторо эгээн түрүүлэн, ...гээр эхилhэн байна. Мүнөө ...эй харьяата колхозууд хамта... 7000 гаран гектар эртын ...ото культурануудай тарилга хэ... Логовскиин, Сталинай нэрэмжэтэ ...уудта хүдэлмэрилдэг трактор... бригаданууд техникээ бүтээсэ... ашаглана. Логовскиин нэ...тэ колхоздо П. Михайловай ...бэрилдэг бригадын тракторист... Новокрещенов, Арсентьев, За... Куренко гэгшэд үдэрэйнгөө ...е үлүүлэн дүүргэнэ. Эндэ бү... 1000 гаран гектарта тарилга ...

...овскиин нэрэмжэтэ колхозой ...ни механизаторнуудай ажа...да анхаралаа hайса табина. ...ристнууд, сеялкэшэд, прицеп... эдеэ хоолоор хүсэд хангаг..., дулаан байрада амарна. По... станай дэргэдэ зохидоор тү...hэн культбазатай. Тэндэнь журналнуудhаа эхилээд, доми...тар, даам гэхэ мэтэ юумэнүүд ...и. Тиимэhээ механизаторнууд ...айгаар ажаллана гэжэ тэм... хэрэгтэй.

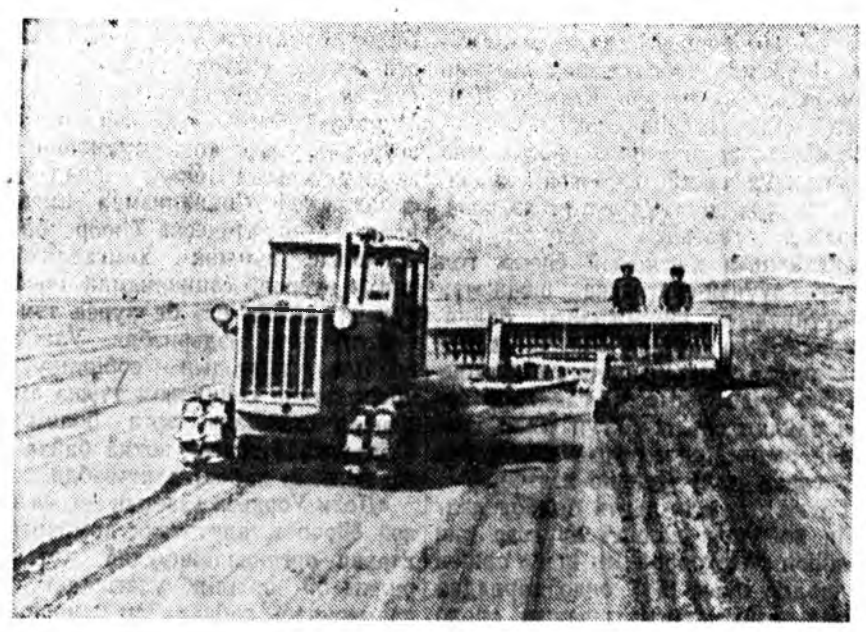
...шье, МТС-эй харьяата зарим ...уудта тарилгын ябаса тон hу... Жэшээлхэдэ, Круминай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Осипов, парторганизациинь секретарь Ефимов) hүүлэй мэдээнэй ёhоор оройдоо 200 гектар тарилга хээ. Тус колхоз хүршэнэртэеэ аб адли байдалтай: газарынь hайса дулаасаа, техникэ машинашье бэлэн болонхой. Теэд нүхэд Осипов, Ефимов гэгшэд саг эртэ гэhэн шалтаг барихаар гээгдэлдэ ороо. Мүн тарилга үргэлжэ ябуулха гэхэдэ, элдэб жэжэ бужа юумэн механизаторнуудта hаад хэнэ. Ушар юуб гэхэдэ, тус колхоз тарилгада муугаар бэлэдхэhэн байгаа. Саг дээрээ болоходоо хүрэнгын таряа хэхэ мэшээтүүд, хүллэхэ морид дутуу байжа байба. Гадна, хамтын эдеэ хоол бэлэдхэгдэдэггүй дээрэhээ тарилгада хүдэлэгшэд гэрhээн хоол асарха баатай болоно.

Тиихэдэ, хүрэнгын таряа шэрэлгэдэ, сеялкэдэ таряа хэлгэдэ хүдэлхэ хүнүүд hэлгэжэ байдаг дээрэhээ техникэ hаатана.

Мүн Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь Петров, парторганизациинь секретарь Пестеров) иимэрхүү байдал тохёолдоно.

Тарилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ элирүүлэгдэhэн дутуу дундануудые дары усадхажа, тарилгаяа саг соонь, hайнаар хэхын тулада дурсатдагша колхозуудай правлени, парторганизацинууд оролдохо ёhотой.

Ф. Унагаев.

Зэдын колхозуудай полинууд дээрэ газарай хүрьhые тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүд дүүргэгдэжэ байна. Аймагай колхозууд зундаа малдаа эдюулхын тулада 100 гектарта хара таряа тариба. Мүнөө Молотовой, Маленковой, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудта эртын хара таряатаригдажа байна. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан Үшөөтэйн МТС-эй В. П. Коленовой тракторна бригада 200 гаран гектарта тарилга хэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадын тракторист Георгий Синюшкинай агрегат тарилга хэжэ ябана.

И. Яхногой фото.

Га бүриhөө 60 пүүд ороохо абахабди

Манай тракторна бригада аймаг соогоо томохон колхозуудай нэгэн болохо Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг. Тус колхозой таряанажалай бүхы хүдэлмэриин 90 шахуу процентнь манай бригадын хүсөөр дүүргэгдэдэг байна. Тиимэhээ харьяата колхозуудайнгаа таряанай hайн ургаса абахын түлөө бидэ механизаторнууд тон ехэ харюусалгатай байна гээшэбди. Урдань тракторна бригаданууд, тэдэнэй тоодо манайшье бригада, ехэнхидээ «зөөлэн хахалалгын» түлөө тэмсээд, хүдэлмэриингөө шанарые эрид hайжаруулдаггүй байгаа. Энээн тухайда манай парти, правительство тон зүбөөр заалhан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай, мүн республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай уялгануудтай танилсаад байхадаа, манай тракторна бригадынхид мүнөө хабар шанар hайнтайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидэбэ. Тиин урданайхидал адли зөөлэн хахалалгын гектарай хойноhоо оролдохо бэшэ, харин ороohото культуранудай гектар бүриhөө намар 60 пүүдhээ доошо бэшэ ургаса хуряахаар хүдэлмэрилхэбди. Тиимэhээ тарилгынгаа хүдэлмэриие агротехническэ болзор соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ ёhотой байнабди. Тарилгынгаа газарые hайнаар элдүүрилхэ үрэhээ зүбөөр тариха тушаа онсо анхарал табигдана.

Мүнөө хабар манай тракторна бригада тус колхозой таряанажалай бригадынхидтай нягта барисаатайгаар хүдэлжэ, ороohото культуранудай 2000 шахуу гектар тарилга хэхэ байна. Тарилга хэхэ участогуудhай Баруун Хүнтэйн уhалагдадаггүй талада юм. Тиимэhээ эндэ тарилгын урда тээ газарай хүрьhэндэ шииг нойто бариха, тарилгаяа түргэн болзор соо зүбөөр хэхэ гээшэ шиидхэхы удхашанартай байдаг. Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, манай бригада тарилгада hайнаар бэлэдхээ. Трактор болон прицепной машинануудай мүнөө жэлдэ hайн шанартайгаар заhабарилагдаа. Тэдэнээ хэдэн дахин шалгажа, туршалга хэжэ үзөөбди. Иигээд байхада, хабарай тарилгые эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ гээшэ бидэ, механизаторнуудай шадабари ба үнэн сэхэ ажалhаа дулдыдаха болоно. Тиимэhээ бидэнэр бэе бэедээ туhалалсажа эбтэй эетэйгээр хүдэлнэбди.

КПСС-эй түүхэтэ XX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон манай тракторна бригадын механизаторнууд зургаадахи табанжэлэй түрүүшын тарилгые эхилээд байнабди.

Я. Загрутдинов, Баргажанай аймагай Куйтунска МТС-эй 9-дэхи тракторна бригадын бригадир.

Түрүү тракторна бригада

Ториин аймагай Бургалтайн МТС-эй 11-дэхи тракторна бригада Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ороohото культуранудай эртын тарилгые эрхим шанартайгаар хэжэ байна. Тус бригада майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, Борьёо нютагай 190 га талмайда 3—4 үдэрэй туршада хара таряа тарижа дүүргэбэ. Трактористнууд Илья Саликов, Иван Родионов халаанайнгаа нормые 150—170 процент дүүргэнэ. Эдэнэр хабарай полевой хүдэлмэриин эхилhэнhээ хойшо трактор бүхэнөөр 200 га хүрэтэр зөөлэн хахалалга тус тустаа хээ. Мүн тракторист Иван Хороших бүтээсэтэйгээр ажаллана. Социалистическэ мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн 11-дэхи тракторна бригадада МТС-эй дирекциин, парторганизациин дамжуулгын Улаан туг, 150 түхэриг мүнгэн шан hаяхан барюулагдаба.

С. Ухинов.

25 жэлдэ трактористаар

...аршэбэрэй аймагай Гашейн ...эй харьяата Сталинай, Булга... нэрэмжэтэ, «Путь Ленина» ...уудай таряанай полинуудай ... хубинь Түгнын үргэн ехэ та...дада оршодог. Мүнөө эдэ ...уудай полинууд дээрэ хаба...левой хүдэлмэри жэгдэрэн ...эй.

...ель hарын хахадhаа хойшо ...дэн үдэр хүйтэн hалхинай ...шье, колхозуудта ерэhэн ..., машинанууд эртын борнойл... дүүргээ. Тус МТС-эй 15-... тракторна бригадын механиза... харьяата «Путь Ленина» ...ойнгоо полинууд дээрэ хэдэн ... тонно наг шэбхэ гаргаа. Эн... 7-дахи тракторна бригадынхид ...инай нэрэмжэтэ колхозой ку... поли дээрэ 3 үдэр соо 300 тонно наг шэбхэ таргаба. ...ристнууд Дымбрыл Бадмаев, ...ир Цыбикмитов гэгшэд нэ...hаатангүй хүдэлмэрилнэ.

...хи жэлээ трактористаар хү...лжэ ябаhан Гашейн МТС-эй ...нинэй тракторист Дымбрыл ... иигэжэ хөөрэнэ:

...и 1930 оной эхеэр трактори... ...сые дүүргэжэ, тэрэ үедэ шэ...ын «СХТЗ» трактораар хү...лжэ захалhан байнаб. Тиихэ ...ье үтэлжэ үбгэршөөгүй, ха... 40 наhатай болоно ябаhан байгаа. Тэрэ гэhээр 25-дахи таhалтаряатүй трактористаар хүдэлмэрилнэб. Мүнөө 64 наhатайб. Тиигэбэшье, «ДТ-54» маркын тон хүсэтэ тракторые жолоодоноб. Тиимэhээ шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлдэ өөрынгөө ажалай хубитые түрэл оронойнгоо аша туhада оруулха хүсэлэнтэйб.

Нүхэр Бадмаевай үни удаанай эрхим хүдэлмэри үндэрөөр сэгнэгдэдэг. Нэгэнтэ бэшэ Гашейн МТС-эй дирекциин ба парторганизациин зүгhөө баясхаланда, шанда хүртэhэн байгаа. Тэрэшэлэн 1955 ондо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ Эхэ оронойнгоо столица—Москва ошожо ерэhэн юм.

Хабарай тарилгын үедэ жэлhээ жэлдэ эрхим ажалаараа шалгардаг үнинэй трактористнууд Түгнэдэ олон. Түрүү механизаторнууд Д. Ванчиков, Г. Будаев, Н. Тогмитов, Ц. Батомункуев болон бусад тарилгын хүдэлмэриие агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэхын хойноhоо оролдоно. Эдэ нүхэдэй жолоододог тракторнууд эрхим шанартайгаар заhабарилагдаhан тула зааханшье hаатанагүй.

Мүнөө эндэхи механизаторнууд партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, тарилгын хүдэлмэриие эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, таряанай баян ургаса хуряаха гэжэ эрид зоригжонхой.

Д. Будажапов.

[Ре]спубликын аймагуудта hү hаалгын [яба]са тухай 1956 оной майн 1-нэй мэдээн

Аймагууд	1956 оной түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	1955 онтой сасуулхада (процентээр)	Үнеэн бүриhөө hаагдаhан hүн (литрээр): Ажахын 7 hapa соо	апрель hapa соо	hүүлэй 10 хоног соо
[illegible]	32,8	176,9	383	79,9	18,6
...тайн	32,0	160,9	523	100,9	20,6
...ын	30,2	119,6	469	87,7	27,7
[illegible]	29,0	169,2	346	65,8	17,5
[illegible]	28,8	198,3	381	79,6	21,1
...кальска	28,4	111,0	573	106,7	31,5
[illegible]	28,0	119,1	400	66,9	13,6
[illegible]	26,2	133,9	371	72,6	22,9
[illegible]	24,9	129,7	344	69,5	16,6
[illegible]	24,7	155,5	372	77,3	27,0
...бэрэй	23,5	168,4	317	62,1	13,0
...ын	23,4	156,1	395	80,5	21,4
[illegible]	23,4	160,2	312	63,8	16,8
[illegible]	23,2	130,7	321	57,7	17,3
...ын	22,2	133,1	283	71,2	21,7
...най	20,4	98,8	243	52,6	18,6
...-Кударын	19,7	123,7	344	71,4	19,4
[illegible]	18,1	181,5	208	38,5	9,7
...анай	18,1	87,5	193	34,8	10,8
...ай	17,5	175,4	155	30,5	4,8

...бликын колхозууд 1956 ...н нэгэ болотор үнгэрэгшэ ...нэ үеынхидэ орходоо 5621 ...онно hү үлүү ехээр hаагаа. ... үнеэн бүриhөө hү hаалга ...гээр 46 процентээр ехэ бо... ...ын аймагай колхозууд hү ... дээшэлүүлгын талаар эр... дүн туйлаба. Эндэхид hү...ды гарасые үнгэрэгшэ ... үеынхидэ орходоо хоёр ...хуу ехэ болгоhон байна. Хориин аймагай колхозууд ...—176,9 процентээр ехэ

... энэ жэлэй 7 hapa соо ...ашаг шэмые дээшэлүүлгээр ... энэ зарим тэды hайн үрэ ... ябашье хангалтатай гэ...ын аргагүй. Манай республикын колхозуудта hү абалгые дээшэлүүлхэ ямар ехэ доторой арга боломжын бии байhые hү абаха ба үнеэн бүриhөө hү hааха түсэбүүдэй дүүргэлтые сасуулhан, дээрэ тунхаглагдаhан дүнгүүд эли тодоор гэршэлнэ. Жэшээнь, Прибайкальска аймагай, колхозуудай үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 573, литр hү hаагаад байхадань, тэдээнтэй байгаалиин ба экономическа адли эрхэ байдалтай байhан Байкало-Кударын аймагай колхозууд оройдоо 344 литр, Түнхэнэй аймагай колхозууд 312 литр hү hаагаа. Тиихэдэ аймагууд доторни түрүү ба гээгдэжэ ябаhан колхозууд hү hаалгаар адли бэшэ үрэ дүн харуулна. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо 7 hарын турша соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 640 литр hүнэй hаагдаhан байбалынь, тон адли эрхэ байдалда байhан мүн лэ энэ аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 480 литр hүн hаагдаа. Гэхэ зуура, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой hү hаалгаяа жэлhээ жэл бүри дээшэлүүлжэ, үнеэн бүриhөө hү hаалгаар республикын түрүү колхозуудай зэргэдэ гарахадань, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үнеэдэйнгээ ашаг шэмэ абалгын талаар 1954 онойнгоо хэмжээндэ байжа байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 1954 ондо үнеэн бүриhөө hү hаалгаар республикын колхозуудай дунда табадахи hуури эзэлжэ ябаhан hаа, мүнөө энэ колхозые республикын хэдэн арбаад артельнүүд ахижа гаранхай.

Жэлhээ жэлдэ тон бага hү hаажа байдаг республикын хэдэ хэдэн аймагуудай иимэ байдалтай саашадаа эбсэжэ болохогүй. Жэшээнь, Баргажанай аймагай колхозуудта энэ жэлэй 7 hарын турша соо үнеэн бүриhөө оройдоол 194 литр, Курумканай—243, Ториин—208, Закаменай — 155 литр hүн hаагдаа.

Байкало-Кударын, Ториин, Заиграйн, Закаменай, Мухаршэбэрэй болон бусад хэдэн аймагуудай колхозууд апрелиин hүүлшын хоёр арбан үдэр соо түрүүшын арбан үдэрэйхидэ орходоо үнеэдhээ hү hаалгые доошолуулаа.

Хэдэ хэдэн аймагуудай партиина, советскэ ба хүдөө ажахын органууд hү абалгые, үнеэдэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгые мүнөө болотороо өөрынгөө гарта абаагүй, малажалай фермэнүүд дээрэ эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаагүй, малай харууhалга ба эдеэлүүлгые hайжаруулхын түлөө тэмсэл эмхидхээгүй байна, социалистическэ мүрысөөе зарим ушарта үшөөл ёhо тэдыгээр хүтэлбэрилжэ үргэлжэлhөөр, түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридэ муугаар нэбтэрүүлнэ. Үнеэдэй ашаг шэмын бага байhые, зарим аймагуудта hү бэлэдхэхэ ба худалдаха гүрэнэй түсэбүүдэй тон hулаар дүүргэгдэжэ байhые имагтал энээгээр тайлбарилжа болохо байна.

hү бэлэдхэхэ ба худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые Баргажанай аймаг оройдоол 38,9 процент, Ториин аймаг 42,2 процент дүүргээ. Заиграйн, Ахын, Хориин ба бусад хэдэн аймагуудай колхозууд hү бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэлгэдээ ехэ гээгдэлтэй байба.

hү бэлэдхэхэ ба худалдаха гүрэнэй түсэбые дүүргэлгэдэ үзэгдэдэг иимэ гээгдэлтэй ябашье эбсэжэ болохогүй. Хэрбээ байгша оной 7 hарын турша соо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо hү абалга 38 процентээр дээшэлhэн байгаа hаань, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо оройдоол 9 процент ехэ hүн гүрэндэ худалдагдаhан ба тушаагдаhан байна. Тиихэhээ байтагай апрелиин hүүлшын хорин үдэр соо, гүрэндэ hү тушаалга бага болоо. Жэшээлхэдэ, Закаменай аймагай колхозууд апрелиин түрүүшын арбан үдэр соо гүрэндэ 492 центнер hү тушааhан байгаа hаа, энэ hарын хоёрдохи арбан үдэр соо 366 центнер hү тушааhан байна. Тиихэдэ Кабанскын аймагай колхозууд түрүүн 163 центнер hү тушааhан hаа, удаань 258 центнер, Зэдын аймагай колхозууд түрүүн 441 центнер hү тушааhан hаа, удаань 523 центнер hү тушааhан байха юм. Республика дотор бүхы дээрээ апрелиин гурбадахи арбан үдэр соо мартын гурбадахи арбан үдэрэйхидэ орходоо 1682 центнер hүн гүрэндэ багаар тушаагдаа. Гүрэндэ hү тушаалга улам бүри доошоо орожо байна. Тиимэhээ hү гаргашалха ябадалые зогсоожо, тугалнуудта уулгагдаха hүнhөө бэшэ бүхы hү гүрэндэ тушааха гэhэн шанга хэмжээ абаха хэрэгтэй.

hү бэлэдхэхэ ба худалдаха гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур 150 мянган центнерhээ бага бэшэ hү гүрэндэ колхозуудай худалдаха бүхы арга боломжо республика дотор бии гэжэ түрүү колхозууд, фермэнүүд болон hаалишадай тэмсэлэй жэшээ харуулна.

Энэ май hара соо колхозууд бүхы малаа бэлшээри дээрэ гаргаха байна. Тиимэhээ гүүртэнүүдэй ямараар бүридхэгдэhэнhөө, ямар бэлшээринүүдэй таhалан үгтэhэнhөө, малнуудай уhалууряар хэр зэргэ хангагдаhанhаа үнеэдэй ашаг шэмэ үгэлгэ нилээд ехээр дулдыдаха байна.

Мүнөө республикын колхозууд эртын ороohото культурануудые тарижа байна. Эдэ культурануудые тарихын хажуугаар ногоон конвейертэ орохо культурануудые тарижа эхилхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ эгээн түрүүн эдюулэгдэхэ культуранууд түрүүн таригдаха зэргэтэй. Колхоз, фермэ, hаалиин гүүртэ бүхэн ногоон нэмэлтэ тэжээлдэ хэрэглэхэ тарилгын участогтай байха зэргэтэй.

hү абалгые дээшэлүүлхэ зорилгын шиидхэгдэжэ байhан малажалай фермэнүүдтэ эрхим кадрнуудые, түбхын түрүүн коммунистнууд болон комсомолецуудые эльгээхэ хэрэгтэй. hаамхай үнеэдые даажа байhан малажалай бригаданuудта ажал хэрэгээ мэдэхэ, дүршэл ехэтэй адуулагшадые хүсэд хүрэхөөр табиха ёhотой. Юуб гэхэдэ, үнеэдэй бэлшээлгые тэдэнэй шадамар hайнаар эмхидхээ hаань, бэлшээлгын үедэ hүн ехээр hаагдаха байна.

Энээн тушаа Заиграйн аймагай колхозуудай дүй дүршэл республикын бүхы колхозуудта дэмжэгдэхэ ёhотой. Эндэхи колхозуудта тусхай комиссинууд бии болгогдонхой. Тэдэнь мүнөө hаалишад болон мал адуулагшадые шэнээр хаража үзөөд, оролдосо багатай колхознигуудые ажалhaaнь сүлөөлжэ, коммунистнууд, комсомолецууд болон залуушуулай дундаhаа эрхим колхознигуудые hаалишад ба мал адуулагшадаар хүдэлхыень эльгээнэ.

hаалишад болон мал адуулагшадай социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, племенной фермэнүүдтэ үнеэн бүриhөө пүүд hү, товарна фермэнүүдтэ—хахад пүүд hү абаха гэhэн уялгаяа дүүргэлгэдэнь үдэр бүриин туhаламжа үзүүлхэ гээшэ партиина организацинуудай шухала зорилго болоно.

Сатирын БУЛАН

КУ-КУ-РУЗА!

Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ, Заиграйн аймагай Димитровэй нэрэмжэтэ Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ болон республикын бусад хэдэн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд кукуруза тарилгада өөдтэй бэлэдхэл хэнэгүй. Тарилгын талмай дээрэ наг шэбхэ тон багаар зөөгдэhэн байха юм. Кукуруза ургуулгын звенонууд хүдэлжэ эхилээдүй. Теэд тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд кукурузын үндэр баян ургаса абахабди гэжэ байжа үгэсэ үгэhөөр үнихэнэй. Гансал тэдэ үгэнүүдынь миин хиидэ үлэшэнхэй.

Донгодун Дугар Мунсаевич
Даргатын сомоной Соведэй
Дундуур зэргын артелиин
Дарга түрүүлэгшэ юумэл даа.

Олон суглаан, пленум дээрэ
Оратор гэжэ алдартай.
Аймсоведэй сесси дээрэ
Айладхаба кукуруза тухай:

«— Так, вот манай колхоз
Тон ехээр кукуруза тарихань.
Урда жэлэйнгээ алдууе сохом
Одоо мүнөө ойлгожо абахань.

Кружок, звено боложо байгаад
Кукуруза тухай шудалаабди.
Терентий агрономнай эрдэмтэй аад,
Теориин гүнзэгые уудалаабди.

Хүршэ колхоздоо экскурсяар
Хамтадаа булта ошообди,
Мүнхэ Дамбаевич даргыень
Мүрысөөндэ уряад ерээбди.

Байсын үбэрэй хажууда
Бараг hайн газар бии.
Сэхы[illegible]ь юрэдөө хэлэхэдэ
Целина гэжэ нэрлэхэлби.

Тэндэ одоол кукуруза
Тариха гэжэ түсэблөөбди
Табан зуун га ургуулжа,
Тэжээлэй база байгуулхабди.

Агрономическа наукын
Алтан заабари бэелүүлхэбди:
Саhа уhа, наг шэбхые
Суперфосфадтай хэрэглэхэбди.

Эрхэтэ бригадирта даабари
Эртээнhээ эндэр үгөөбди:
Мянган шарга шэбхэ
Мүнөө үглөө гаргахаар.

Машина тухай хэлэнэгүйб
МТС-най бэлэн юм аабза.
Жэжэ юумые нэмэхэгүйб
Жэшээтэ ёhоор бэлдэхэбди».

Донгодунай иигэжэ хэлэхэдэ
Декабрь hара байгаа бэлэй.
Харин мүнөө харыта
Хабар айлшалжа ерээ лэ.

Гүрэнэй комисси ерэнхэй.
Гал дүлэн бололдоно.
Данса саарhанда аржынхай
Дутагдалнууд олоороо бэшэгдэнэ:

«Байсынь үбэрэй хажууда —
Бараг гэлдэhэн газартань
Гансашье шарга наг шэбхэ
Гаргагдаагүй байшоо...

Саhаниинь огто тогтоогдоогүй,
Саарhан дээрээ хайлашоо.
Уhаниинь баhал тогтоогдонгүй
Уулын хаягаар шууяшоо.

Нёдондо тааруулhан сеялкэнь
Нуурай эрьеын бур соо.
Кукурузынь алтан үрэhэн
Кондицидаа хүрөөгүй байшоо.

Минеральна үтэгжүүлгэ гээшэнь
Миин хэрэггүй хэбтэнэ.
Гэхэ мэтэ алдуунуудынь
Гайгүй олон. Эбсэнэ...»

***

Үгөөрөө кукуруза таригшад
Үнэхөөрөө хаагуур бабаралданаб,
Үнэгэнэй hүүлээр эльбэнгүйл,
Үхэрэй эбэрээр hэнжэгыдэхээр.

А. Мангатханов.

Редакцида ерэhэн бэшэгүүд

Шефтэ абаhан нэрэтэй аад, ямаршье туhаламжа үзүүлнэгүй

Гүрэнэй Улан-Удын филармони, Үдын модо урадхуулгын конторо, горторг гэдэг гурбан организаци Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаhан аад, туhаламжа үзүүлнэгүй.

Мүнөө энэ колхоздо барилгын модо шулуу бэлдэхэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Теэд тэрээндэнь эдэ гурбан организацинууд ямаршье туhаламжа үзүүлнэгүй. Барилгын монсогоршье модо отололсоогүй. Хэрбээ энэ хүдэлмэридэнь туhалалсаха аргагүй байгаа hаа, ядахадаа шэрэхэдэншье гү, али ондоошье туhаламжа шадаха зэргээрээ үзүүлээ hаань, hайн байгаа. Тэдэнэй хэхэ хүдэлмэри эндэ яhала олон. Жэшээнь, Госфилармониин артистнар колхознигуудта элдэб hонирхолтой лекци, хөөрэлдөө эмхидхэхэ, концерт, наада харуулха аргатай байгаа.

Г. Раднаева.

Колхоздо кузница хэрэгтэй

Колхоз бүхэндэ hайн кузница хэрэгтэй. Теэд Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө хүрэтэр кузницатай боложо шаданагүй. Ажахын hалбари бүхэндэ түмэршэ дарханай хэхэ, заhаха юумэн дүүрэн байдаг. Илангаяа мүнөө, хабарай тарилгын эхилээд байхада түмэршэ дарханай хэхэ хүдэлмэринь бүришье ехэ болоод байна. Поли дээрэ бага сага заhабариин гарахада, МТС-эй мастерскойдо абаашалтагүй, тэндэнь заhабарилха саг али олон гарадаг гээшэ. Теэд энэ колхозой кузница соо дархашуулай даб гэhээр хэрэглэхэ зүйлнүүд, жэшээлхэдэ, алха балта гэхэ мэтын зэмсэгүүд, түмэрэй зүйлнүүд тон хомор.

Энээн тухай колхозой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа табихаар болоо.

Д. Цыремпилов.

Колхозуудhаа холо байдаг ветеринарна пункт

Чесанын МТС-эй зонодо гансахан ветеринарна пункт хүдэлмэрилдэг юм. Теэд тэндэхи колхозуудайнгаа малажалhаа тэрэнь холо байдаг. Энэ ветпунктые колхозуудта дүтэлүүлхэ тушаа Чесанын МТС-эй дирекци, Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдком хэмжээ абаха бээ гэжэ найдагдана.

С. Цыбиков.

Бурят-Монголой гүрэнэй ород драмын театрын коллектив М. Маклярский, Д. Холендро гэгшэдэй «Несчастный случай» гэжэ пьесээр шэнэ зүжэг найруулжа табиба.

Зүжэгэй гол рольнуудта: Козырев—артист К. Леонович, тэрэнэй һамган Анна Сергеевна—артистка Т. Лисицкая, Язин—артист Р. Ромин, мүрдэлгын таһагай начальник Данько — Хойто - Осетинскэ АССР-эй габьяата артистка З. Вишневская, Ломов—артист Б. Федоров, Песцов—артист К. Щедрин, Гришаев—артист В. Жолудев гэгшэд наадана.

Мүн артистнууд М. Железнова, Р. Красикова, К. Розен, М. Чернова, Б. Красиков, Г. Стефанеску, Ф. Левашев ба бусад зүжэгтэ хабаадалсана.

Театрын главна режиссер Е. Калинский пьесые зүжэг болгон найруулаа. БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, уранзурааша Н. Быстров сценые гоёон шэмэглээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгэй нэгэ сценэ. Ломов—артист Б. Федоров, Верочка — артистка Р. Красикова гэгшэд наадажа байна.

В. Шитиков.

Шэбэртын библиотекэдэ

Шэбэртэ нютагай библиотекын үүдэндэ томо тэгшын суурга хододоо үлгөөтэй байгша бэлэй. Мүнөө иимэ байхаяа болинхой.

Библиотекые даагшаар Бальжинима Намдыков томилогдожо, мүнөө энэ библиотекэ Шэбэртэ нютагай ёһотой культурын гуламта болоо. Эндэ үдэршье, үдэшэшье хүн зон таһардаггүй.

...Шэбэртэ нютагаархинай унтаһан хойно, библиотекын сонхоор гэрэл яларна. Эндэ колхозой залуушуул суглараад, концерт наада бэлдэнэ, хүн бүхэниинь бэлиг шадабаряа гарган, пьесын ролиие оролдосотойгоор дабтан сээжэлдэнэ.

...Бурят-арадай дуунуудай иратуу аялга үе үе хабарай үдэшын дуулим агаарые зэдэлүүлнэ. Үйлсэдэ ябаһан инаг хоёрой сэдьхэл зүрхые долгисуулна.

Заримдаа бурят арадай мүнөөнэй, мүнхэ жаргалаар халиһан арюун һайхан хүгжэм нэгэ удаа һуладан, нэгэ удаа шангадан, баярай ошоор багтажа ядан дэлбэрнэ.

...Үдэрэй 3 час... Гартаа номуудые бариһан һургуулиин үхибүүд, уншаһан ном тухайгаа хөөрэлдэн, библиотекэ тээшээ баяртайгаар ошоно.

Сэхынь хэлэхэдэ, библиотекын гэр тиимэшье һайн бэшэ юм. Гэбэшье, досооны орогты... Гурбан томо картина, фотомонтаж, ута модон стол дээрэ улаан бүд дэлгэнхэй, дээгүүрнь журналнууд, газетэнүүд. Номуудынь эмхитэй вохидоор ябталагданхай. Нүхэр Намдыков номуудайнгаа фондһоо нүүдэл библиотекэнүүдтэ хубаалдадаг юм.

Шэбэртэһээ таба зургаан километрын газарта байдаг Дабаата нютагай уншагшадта, мүн полевой станда номууд абаашагдадаг.

Библиотекэһээ зургаа наһатай үхибүүдһээ эхилээд, жараад наһатай үбгэд хүрэтэрөө ном абадаг. Жэшээнь, Галсан-Даша үбгэн үдэшэ бүхэндэ гэхээр ном абахаяа ерэдэг юм. Залуушуул наада бэлэдхэхэһээ, газетэ, журнал уншахаһаа гадна, политкружогто һурахаяа эндэ суглардаг юм. Мүнөө үедэ тэдэнэр партиин XX съездын материалнуудые шудалжа дүүргэхэ болоо. Кружогойнгоо һүүлээр залуушуул һанамжануудаа, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдэдэг.

Иигэжэ Бичурын аймагай Загатанай хүдөөгэй библиотекэ ажалаа һайжаруулжа байна.

Н. Дондоков.

США-гэй компартиин национальна комитедэй пленум

НЬЮ-ЙОРК, майн 4. (ТАСС). Холбоото Штадуудай коммунистическэ партиин национальна комитедэй үргэн пленум һаяхан болобо гэжэ «Дели Уоркер» газетэ мэдээсэнэ. Пленумдэ хабаадагшад партиин генеральна секретарь Юджин Деннисэй элидхэлые һайшаагаа.

Элидхэлшэ партиин программна эрилтэнүүд тухай, тэрээнэй хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд тухай хэлэһэн, партиин гаргаһан алдуунуудые, элидхэлшын хэлэһэнэй ёһоор, гол түлэб зүүнэй-сектанска шэнжэтэй алдуунуудые шүүмжэлһэн байна. Американска арадай ёһотой демократическа заншалые, конституционно ёһо гуримуудые хамгаалхаар бэлэн байдагыень тоохогүй ушар тэмсэлэй зарим шатануудта парти дотор гараа гэжэ Деннис хэлэбэ.

Гэхэтэй хамта, парти болбол дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр бии болоһон уласхоорондын шэнэ сэршон байдалые бүри 1947 ондо хараадаа абаад, социализмда шэлжэн орохо үедэ зарим капиталистическэ оронууд дотор гражданска дайн заатагүй болохо зэргэгүйе мэдэрһэн байна гэжэ Деннис мэдүүлбэ. Уласхоорондын дүй дүршэлэй ба КПСС-эй XX съездын хэһэн шэнжэлэлэй харуулһанай ёһоор, социализмда орохо олон замууд бии байна. Тиин орон бүхэн өөрынгөө заншалһаа, хүгжэлтынгөө түлөө тэмсэлэй эрхэ байдалһаа, арадайнгаа тон олонхиинь дура хүсэлһөө боложо, социализмда орохо өөрын замые олохо байна.

Бидэнэр, американска коммунистнууд, гэжэ Деннис хэлэбэ, хүсэ ба хүсэрхэлгэ баримталдаггүйбди гэжэ үшөө дахин баталан мэдүүлнэбди. Бидэнэр гражданска дайниие заатагүй болохо ёһотой гэжэ тоолоногүйбди, болоһой гэжэ хүсэнэгүйбди. Мүнөөнэй болон үндэһэн шухала асуудалнуудые конституционно ба демократическа ёһоор шиидхэхые оролдонобди. Социализмда амгаланаар, демократическа ёһоор орохо ябадалые дэмжэн хамгаалнабди, тиихэ зуураа, социализмда орохын тулада ангиин ехэ ба хурса тэмсэл болохо гэжэ мэдэрнэбди. Уласхоорондын, дотоодын событинуудай ябаса хадаа социализм тээшэ амталанаар дабшаха арга боломжые байгуулгада таатай зохид байха гэжэ бидэнэр лабаар этигэнэбди.

«Дели Уоркер» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор штадуудтахи компартиин главна организацинуудай хүтэлбэрилхы 50 ажал-ябуулагшадай хүдэлмэридэнь хабаадаһан национальна комитедэй пленум дээрэ һүнгуулиин урда тээхи кампани тухай Иллинойс штадтахи компартиин организациин секретарь Клод Лайтфутын элидхэл, КПСС-эй XX съезд тухай гэгээрэлэй асуудалай талаар компартиин таһагай хүтэлбэрилэгшэ Вейсэй элидхэл мүн тэрэшэлэн зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

США-гэй коммунистическэ партиин 16-дахи съездые энэ жэлэй декабрьда зарлаха гэжэ пленум тогтоогоо.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитет хүдэлмэрөө таһалдуулба

ЛОНДОН, майн 4. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Комиссиин Подкомитедэй ээлжээтэ заседани мүнөөдэр Лондондо болобо. СССР-эй түлөөгшэ А. А. Громыко түрүүлэгшээр һуугаа.

Буу зэбсэг хуряаха талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Комиссиин 1956 оной январиин 23-най шиидхэбэриин ёһоор, Подкомитет заседанинуудаа таһалдуулаад, буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссида элидхэл табиха гэжэ шиидэбэ.

Подкомитет болбол буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин энэ Подкомитедэй элидхэлые шэнжэлһэнэй һүүлээр, өөрынгөө гэшүүдэй зүбшөөлөөр заседанинуудаа саашань үргэлжэлүүлхэ байна.

ФНРЮ-гэй президент Тито Франци ошохонь

БЕЛГРАД, майн 4. (ТАСС). ФНРЮ-гэй президент Тито Французска республикын президент Рене Котиин уряалаар тусхай айлшан боложо, майн 7-до Франци ошохонь гэжэ «Борба» газетэ мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретарь Коча Попович ФНРЮ-гэй президенттэй хамта ошохо байна.

Титогой Францида байха үедэ, нэгэ талаһаа, президент Тито ба Попович, нүгөө талаһаа, Францийн премьер-министр Ги Молле ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Кристиан Пино гэгшэдэй хоорондо хэлсээн болохо юм.

США-да сэрэгэй гаргашада ехэ мүнгэ зөөри һомологдобо

НЬЮ-ЙОРК, майн 4. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һомололгын талаар США-гэй түлөөлэгшэдэй палатын комисси США-гэй обороной министерстводэ зорюулагдажа, 34 миллиард шахуу доллароой һомологдоһониие баталба.

Урда жэлэй һомололгоһоо үлэжэ, мүнөө жэлэйхидэ орохо мүнгэ зөөриие хараадаа абахада, 1956—1957 онуудай финансова жэлдэ обороной министерствын хэрэглэмжэдэ 46.233 миллион доллар гаргашалагдаха болоно. США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоогой 1956 оной июниин 30 хүрэтэр 2. 820.100 хүнөөр олошоруулагдаха гэжэ хараалагдаһан байгаа һаань, комисси болбол энэ тоое 1957 оной тэн болотор 2.865.200 хүнөөр олошоруулха гэжэ хараалба.

Хуурай газарай, далайн-сэрэгэй флодой, агаарай сэрэгэй хүсэнүүд саашадаа ехэдхэгдэхэ байна.

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй үнэтэ үүсхэл

Хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан Хандалга дотороо КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хүдөө ажахын продукци абалгые эрид дээшэлүүлхэ зорилго табяа. Парти, правительствын энэ уряалыень Иволгын аймагай колхознигууд, механизаторнууд, аймагай бүхы ажалшад үнэн зүрхэнһөө һайшаан угтаба.

Кукуруза тарилгые, ургасынь хойноһоо харууһалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гээшэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шухалын шухала зорилго гэжэ Хандалга дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ. Тиимэһээ кукуруза тарилга, ургасынь хойноһоо харууһалга һайнаар үнгэргэлсэхын тулада Иволга тосхондо ажаһуудаг гэрэй эзэн эхэнэрнүүд нүхэд Л. Н. Буруева, Н. А. Жарова, К. Г. Иванова, Л. Халтурина, В. Николаева болон бусад кукуруза ургуулгын звенодо оролсожо, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо туһалха гэжэ шиидээ. Тэдэнэр 5,5 гектарта кукуруза тарижа, ургасынь харууһалха, га бүриһөөнь 150 центнер ногоон эшэ набша хуряаха уялга абаад, кукуруза ургуулгын звенонуудые эмхидхэжэ, колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлхыень аймагайнгаа бүхы гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ, хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта, тэдэнэй бү[...] хандаһан байна.

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй э[...] аймаг дотор эдэбхитэйгээр [...]даа. Кукуруза ургуулгын зве[...]дые аймкомхозой, аймпотребс[...] эдеэ хоолой комбинадай, а[...] газетын редакциин коллектив[...] болон бусад эмхи зургаанууд[...]хидхэгдээ.

Энэ асуудалда зорюул[...] суглаан тээсэгэн аймагай цент[...] гэртэгдөө. Суглаан дээрэ үг[...]һэн пенсионер А. Вахрушев, [...] медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ [...]лухина, гэрэй эзэн эхэнэр Г[...]лева гэгшэд «бидэнэр, хү[...]шэд, албахаагшад колхозууд[...] һайнаар, эмхитэйгээр туһал[...]лохо ёһотойбди» гэжэ тэмдэ[...]

Аймагай центр шадарай [...]зуудта кукуруза ургуулалса[...]лада 33 звено эмхидхэжэ, 20[...] тарта тарилга, тэрэнэй хойно[...] рууһалга хээд, гектар бүриһ[...] центнерһээ бага бэшэ ургас[...]ха уялга суглаанда хабаа[...] бултадаа нэгэн дуугаар [...] абаа.

Кукуруза тарижа ургуул[...] техникэ тухай Иволгын [...] главна агроном нүхэр Брату[...] элидхэлые суглаанда хабаа[...] анхаралтайгаар шагнаа.

В. Гум[...]

Студентнэрэй научна конференци

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой гүрэнэй педагогическа институтда студентнэрэй 7-дохи научна конференци боложо үнгэрбэ.

Пленарна заседани дээрэ студентнэрэй научна обществын гэшүүн, филологическа факультедэй II курсын студентка Н. Морикова «Һургуулида һурагшадые һайн журамтайгаар хүмүүжүүлхэ арга нүхэсэлнүүд» гэһэн һонирхолтой элидхэл хээ. Энэ элидхэлээр студентнэр олон асуудалнуудые һураһан ба өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэһэн байна.

Бурят-монгол литературын секцидэ IV курсын студент П. Батомункуев Х. Намсараевай «Тайшаагай ташуур» гэжэ пьесын реализм» гэһэн элидхэл һайнаар хэлэжэ, үндэр сэгнэлтэ абаа.

Түүхын науканудай секцидэ хэгдэһэн элидхэлнүүдһээ заочно отделениин V курсын студент М. Г. Гершевичын «1953—55 онуудта Улан-Удын город шадарай колхозуудай ниитын ажахын байдал» гэһэн элидхэл тодорхой баримтанууд дээрэ һайнаар бэшэгдээ гэжэ тэмд[...]бэ.

Зоологиин секцидэ [...] элидхэлнүүдһээ «БМАССР-т[...]ра үсхэбэрилгэ» гэһэн II [...] студент А. Сельверовэй [...] һайшаалтайгаар угтагдаа. [...] секцидэ II курсын студент А[...]туевай «65-дахи һургуулида [...] техническэ кружогые эмх[...]дүй дүршэлһөө» гэһэн [...] һонирхолтой байба.

Ботаникын секцидэ доцент [...] Краснопевцевэй научна хү[...]гэ доро бэлэдхэгдэһэн «Т. С[...]цевай методээр газар элдүү[...] хүрыһэнэй физико-химическ[...]нүүдэй хубилалга» гэһэн [...] мүн лэ һайн байгаа.

Мүн ород хэлэнэй секцидэ [...] хэл, математическада—6, [...]кын—4, түүхын науканудай [...]дэ—3, хамта дээрээ 23 элид[...]нагдаһан байна.

Конференци дээрэ һайн [...]нүүдые абаһан элидхэлнүүд [...]нэрэй бэлэдхэжэ байһан сбо[...] хэблэгдэхэ байна.

Н. Ду[...]

ОРОЙТОҺОН ХАБАР

(Фенологой тэмдэглэл)

Энэ жэлдэ Улан-Удын оршондо шииг нойто багатай, һалхитай, орой хабар болобо.

Ургы урда жэлнүүдтэ орходоо 7—8 хоногоор оройтожо, майн эхеэр гаража захалаа. Майн 3-да үшөөһэн гүлгэлөө. Һүүлэй 1951, 1952, 1954, 1955 онуудта хабар оройтожо ерээ гэжэ ажаглатдаһан байха юм. Иимэ орой хабарай болоходо тэрэнги майн 18—20-до, мойһон майн 27-до гү, али июниин 3-да [...] захалдаг.

Үлирэй сэсэглэжэ заха[...] хамта хабар дүүрэжэ, зуна[...] эхилдэг юм. Орой хабарай [...]до июниин 15—18-да яблон[...]лэдэг.

И. К[...]

Культурын гуламтануудые улам олошоруулха

1955 ондо манай городой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ажалшадай дунда зарим тэды хүдэлмэри ябуулһан, тоогоороо олошорһон байна.

Мүнөө городтомнай 3 театр, филармони, 17 клуб болон Культурын байшангууд, 4 парк, 60 библиотекэ хүдэлмэрилнэ. Мүнөө «Прогресс», «Эрдэм» гэжэ хоёр кинотеатрһаа гадна, 24 киноустановко хүдэлмэрилжэ байдаг. 1956 ондо городой заха газарнуудта—Горькиин нэрэмжэтэ, Аршан тосхонуудта, мүн Сэлэнгын саада эрьедэ хамта дээрээ 4 киноплощадка эмхидхэгдэхэ юм. Гадна, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлнүүдэй туршада городтомнай 3 кинотеатр, томо экрантай нэгэ кинотеатр баригдаха юм.

Үнгэрэгшэ 1955 оной туршада городой киноустановконуудай экран дээрэ 100 ондоо фильмнүүд харуулагдаһан байна. Мүн кино харуулгынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн киноустановконууд бии. Тэдэнэй тоодо «Прогресс» кинотеатр болон мяханай комбинадай, сэмбын фабрикын ба бусад клубуудай дэргэдэхи киноустановконууд ороно. Городой театрнууд удха түгэлдэр, уран һайхан хэдэн олон зүжэгүүдые ажалшадта харуулһан байна. Гүрэнэй ород драмын театр үнгэрөөшэ театральна үе соо 11 шэнэ зүжэг бэлэдхэн табяа. Энэ театр ажал хүдэлмэреэшье һайжаруулаа. Мүн Серовой нэрэмжэтэ Культурын байшан, мясокомбинадай клуб ажалшадай культурна эрилтэ һайнаар хангахын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. ПВЗ-гэй болон сэмбын фабрикын клубууд һонирхолтой культурна хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргөө.

Залуушуулай вечер, нааданууд, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй гэр бүлын вечернүүд урда урдынхиһаа олоор үнгэргэгдэдэг болоо. Городой ажалшадай сэнгэхэ, амарха парк, сэсэрлиг болон сэнгэлгын бусад газарнуудые болбосон түхэлтэй болгон өөдэнь татахын түлөө 1955 ондо хамта дээрээ 400 мянган түхэриг гаргашалагдаа. Мүн энэ тухай мүнгэн 1956 ондошье гаргашалагдаха юм. Сэлэнгын саада эрьедэхи сэнгэлгын газар, городой парк, паровоз бүтээлгын заводой парк урда урдынхиһаа болбосон түхэлтэй, зохидшье болоо. Тиимэһээ эдэ паркнуудта 1955 ондо, 1954 онойхитой сасуулхада, 20 процент үлүү олон хүн ерэһэн байна. Эдэ сэнгэлгын газарнуудые саашадань улам һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Жэшээлхэдэ, ПВЗ-гэй Культурын паркые һайжаруулан түхеэрэлгэдэ 400 мянган түхэриг 1956 ондо гаргашалагдахаар хараалагдаад байна. Эндэ аттракционууд, беседкэнүүд, физкультурна городок ба футбольно нэгэ талмай нэмэгдэн баригдаха юм. ПВЗ-гэй хүтэлбэрилэгшэд 1956 оной зун стадиондоо водопровод тодхохо ба тир бариха байна. Мүн ПВЗ-гэй үхибүүдэй паркнь тусхай инструментнүүдээр, наадхуурнуудаар түхеэрэгдэхэ юм.

Гадна үрэ жэмэстэ модонуудые, сэсэгүүдые тарижа, городоо ногооруулха тушаа ехэ хүдэлмэри энэ жэлдэ хэгдэхэ юм. 1956 ондо хамта дээрээ 60-аад мянган жэмэстэ болон набшаһата, шэлбүүһэтэ модон таригдаха байна. Сэлэнгын эрьедэхи стадионой хажууда сэсэрлиг садай һуури табигдаа. Энэ сэсэрлиг сад 2 га тухай талмай эзэлхэ юм. Мүнөө жэлдэ 14 мянган модон тус садта таригдахаяа байна. Городой ажаһуугшад, һурагшад болон студентнүүд городоо ногооруулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой.

Тиин городой уранһайханай самодеятельностиишье хүдэлмэринь һайжараа. Хэрбээ 1954 ондо самодеятельностиин городской харалгада хамта 3573 хүн хабаадаа һаа, 1955 ондо 4804 хабаадаа. Мүн самодеятельностиин коллективүүдэйшье тоо олошороо. Хэрбээ 1954 ондо 85 коллектив хабаадаа һаа, 1955 ондо самодеятельностиин 101 коллектив городской харалгада хабаадаһан байна.

Гэбэшье, городой культурна эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии. Зарим клубууд харьяата предприятиингаа шиидхэжэ байһан зорилгоһоо таһарангяар хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, хирпиисын заводой, мелькомбинадай, шэлэй заводой, түмэрзамайхидай клубууд ажал хүдэлмэреэ үйлэдбэриин зорилгонуудтай холбоогүйгөөр, техническэ дэбжэлтын асуудалтай зохилдуулангүй ябуулдаг байна. Тус клубууд түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлнэгүй, ажалай бүтээсые дээшэлүүлтэдэ туһалнагүй, шэнэ аргые, уралан нарижуулгануудые дэмжэхэ тушаа ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Уһанзамайхидай, түмэрзамайхидай, шэлэй заводой клубууд ажалшадай сүлөөтэй сагаа һайнаар, хүхюунээр үнгэргэхэ ябадал хангажа шададаггүй. Мүн залуушуулай вечер наадануудые һонигүйгөөр үнгэргэдэг юм.

Гадна, город шадарай клубууд мүн лэ мууһаар түхеэрэгдэнхэй. Зосоонь ороходо мүртэй һайн мебельшье байхагүй. Библиотекэ соонь заримдаа хүхэ зада, хүнэй орожо һууха дурламаар бэшэ байдаг.

Городой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые саашадань олошоруулха хэрэгтэй. Лысая Гора, Аршан, Никольско гэжэ, Ждановай, Лазогой, Горькиин нэрэмжэтэ ба город шадарай бусад тосхонуудта культурын гуламтануудые олоор түхеэрхэ хэрэгтэй.

Кинотеатрнуудта һууха һууринь үсөөн юм. Городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй культурын таһагай ажал ехэ дутагдалтай. Тус таһаг культурно-гэгээрэлэй хүтэлбэрилэгшэдтэ методическа туһаламжа тон багаар үзүүлнэ.

Ажалшадай депутадуудай городой болон тэрээнэй районуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд, профсоюзуудай обкомууд городой клубуудай, кинотеатрнуудай, библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болохо зэргэтэй.

Е. Моссорова.
Горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо.

Редакторай орлогшо О. ГОМБО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00756. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №